

**Dissertatio medica inauguralis, de podagra ... / eruditorum examini subjcit
Carolus Morgan.**

Contributors

Morgan, Charles
Royal College of Surgeons of England

Publication/Creation

Edinburgi : Apud Robertum Allan, 1796.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/wgvadgz8>

Provider

Royal College of Surgeons

License and attribution

This material has been provided by The Royal College of Surgeons of England. The original may be consulted at The Royal College of Surgeons of England.

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

Gr. 1161

(1)

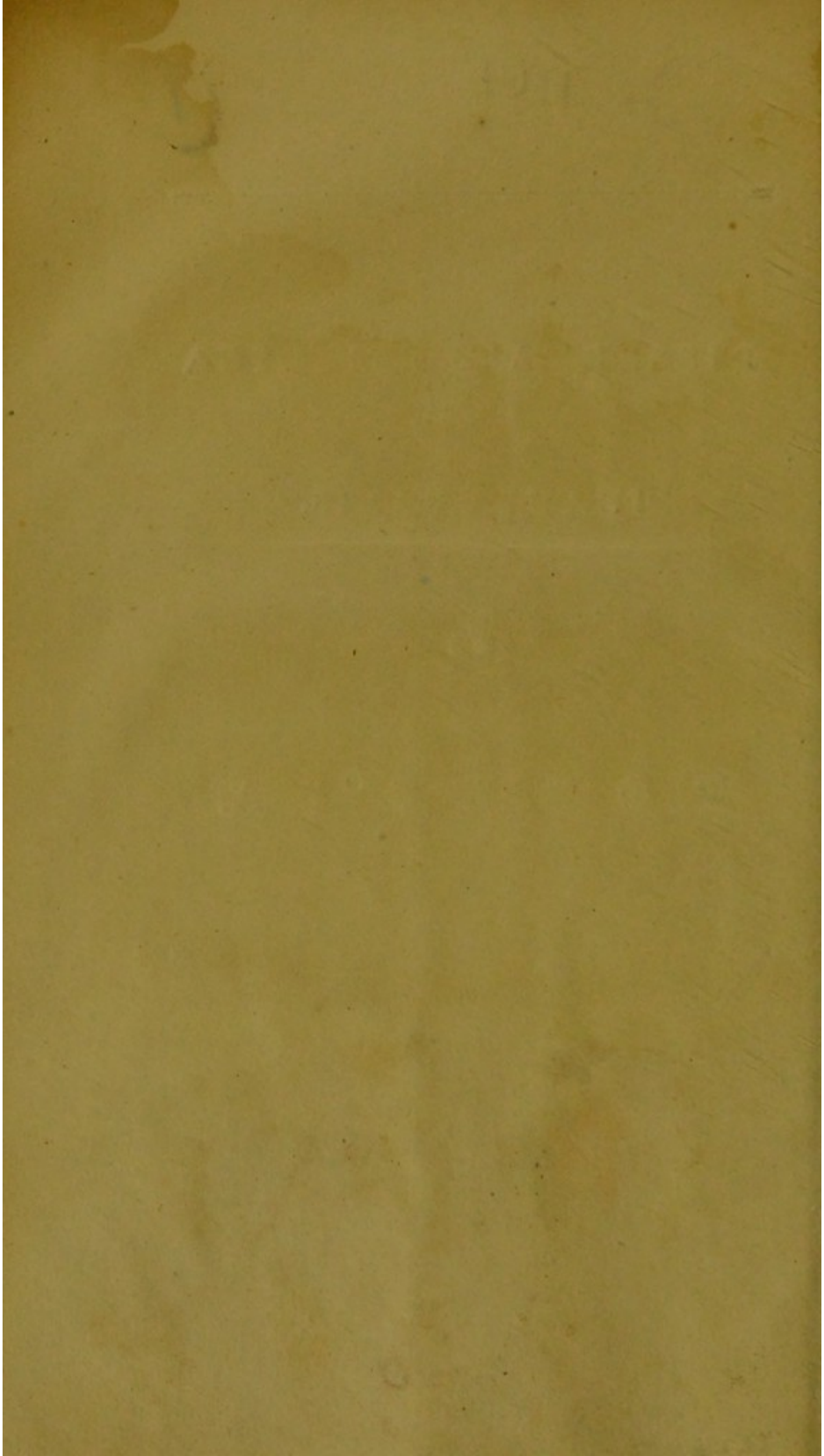
DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

P O D A G R A.

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE
PODAGRA.

QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,
D. GEORGII BAIRD, S.S. T.P.
ACADEMIAE EDINBURGENAE PRAEFECTI;

NEC NON
Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu,
Et Nobilissimæ FACULTATIS MEDICAE Decreto;
PRO GRADU DOCTORIS,
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT
CAROLUS MORGAN,
CAMBRO-BRITANNUS,
SOCIET. NATUR. STUDIOS. EDIN
SOD. EXTR.

AD DIEM 24 JUNII, HORA LOCOQUE SOLITIS.

---

*Non jubeo ut pauper sis.—Si vis sanus esse, vive ut pauper. Latens
aurum in arcula animo tantum nocet, victus delicatior et animo nocet et
corpori, proinde si pellere vis Podagram, pelle delicias.*

PETRARCH. Fam. Epist. Lib. III. Epist. xiii.

EDINBURGI:
CUM PRIVILEGIO.
APUD ROBERTUM ALLAN.

M,DCC,XCVI.

JOANNI MORGAN

ARMIGERO,

APUD MARIDUNUM IN CAMBRIA;

VIRO

INGENIO, ERUDITIONE, OPTIMISQUE MORIBUS

PRÆCELLENTI;

PATRUO SUO DILECTO,

QUALEM NEQUE CANDIDIOREM

TERRA TULIT, NEQUE CUI SE SIT DEVINCTOR ALTER,

TUM OB INCOCTUM GENEROSO PECTUS HONESTO,

TUM OB BENEFICIA VERE PATERNA

SIBI A TENERIS ANNIS,

PATRE EHEU! PROPERA MORTE ORBATO,

JUDICIO, CONSIDERATE, CONSTANTERQUE

DELATA,

QUÆ,

DUM MEMOR IPSE SUI, DUM SPIRITUS HOS REGIT ARTUS,

MANEBUNT ALTA MENTE REPOSTA;

NECNON

NECNON

HENRICO NIBBS ET GULIELMO WEBB,

CONDISCIPULIS SUIS AMICISQUE CARISSIMIS,

DOCTRINA VIRTUTIBUSQUE LENIORIBUS

INSIGNITER ORNATIS,

PROPTER COMMODA NON PAUCA, NEC PARVA,

EX EORUM FAMILIARITATE,

TRES PER ANNOS,

INTER CURRICULUM ACADEMICUM,

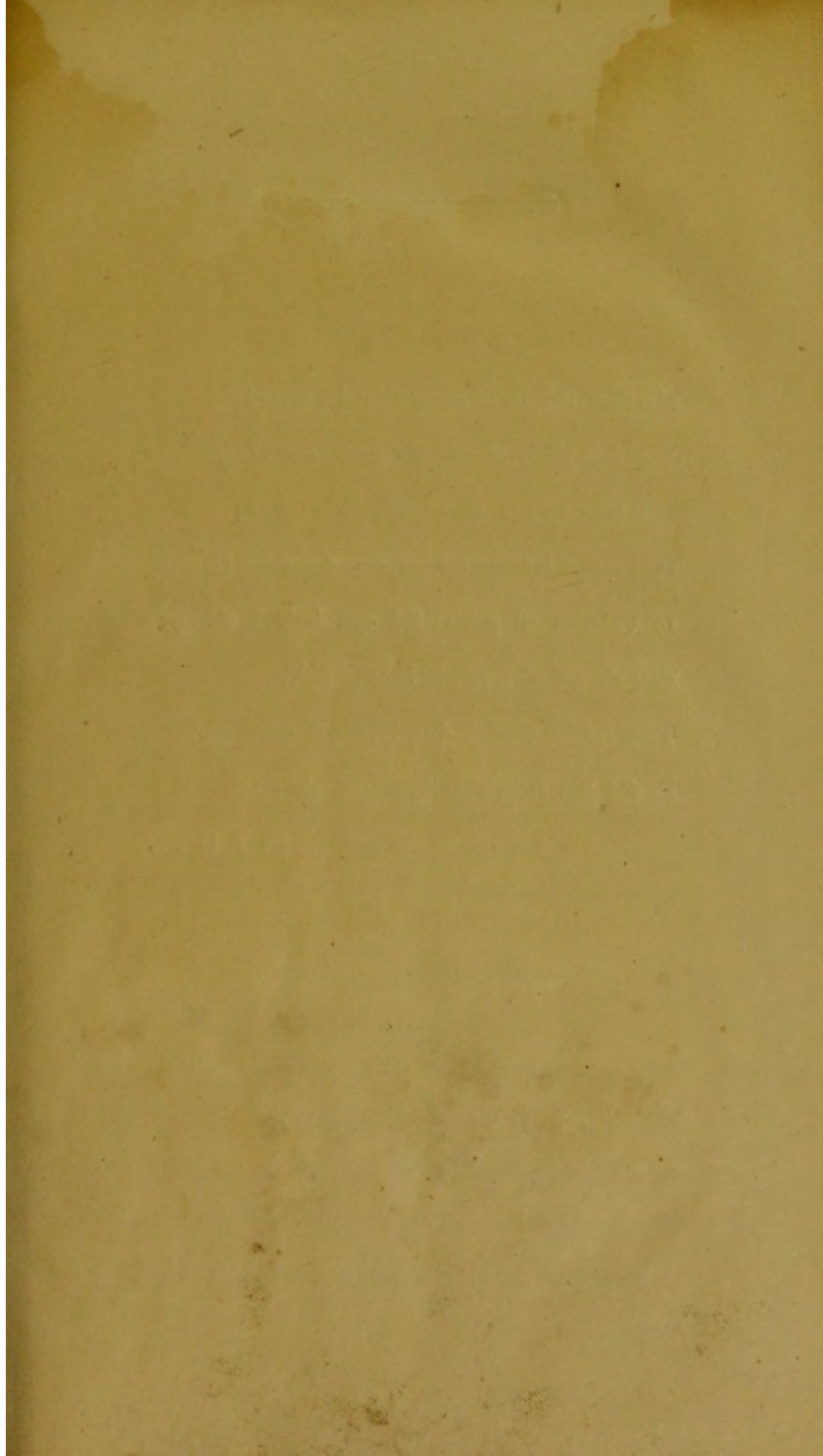
PERCEPTA,

HOC OPUSCULUM,

EA, QUA PAR EST, OBSERVANTIA,

LUBENS OFFERT

A U C T O R.

Mercibus hic Italis mutat sub sole recenti
Rugosum piper, et pallentis grana cumini:
Hic fatur irriguo mavult turgescere fomno;
Hic campo indulget: hunc alea decoquit: ille
In Venerem est putris: sed cum lapidosa chiragra
Fregerit articulos veteris ramalia fagi,
Tum crassos transisse dies, lucemque palustrem,
Et sibi jam feri vitam ingemuere relictam.

PERS. Sat. V.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

P O D A G R A.

AUCTORE CAROLO MORGAN.

EX morbis diuturnis, qui vitæ fœditam obsident, eandemque moleſtam reddunt, nullus, ſive ſpectemus formas ejus diverſas, cruciatum ſummum, periculum quod ſæpiſſime facit, necnon angorem tam animi quam corporis, quo aggreſſus ejus ſemper

A

ſtipati

stipati sunt ; majore jure attentionem medici vindicat, quam ille, de quo nunc agere lubet. Medici igitur animos ad hunc morbum magnopere adhibuerunt, multumque laboris in natura ejus scrutanda impensum fuit ; attamen causa et natura ejusdem adeo tenebris involutæ sunt, ut etiam hucusque penitus lateant. Et variæ opiniones, quæ diversis temporibus prolatae fuerunt, licet ingeniosissime quidem excogitatae, ad rem expediendam non satis valent, nec fidem omni ex parte conciliant. Quid de hac re ope chemiæ fieri poterit, non ausim prædicere ; sed ex illustratione, quam variæ humani corporis actiones ab ea nuper acceperunt, forsitan sperare licet, morbum hunc non semper fore medicorum opprobrium.

De tempore, quo podagra primum apparebat, equidem incertus sum. Nonnulli autem mentionem ejus antiquissimam in scriptis sacris inveniri existimant : Sed utrum hæc opinio vero sit nec ne, haud nunc est in animo statuere. Certum est ab Hippocratis et Luciani scriptis istam innotuisse

Græcis ;

Græcis ; et ex Celso, Seneca, aliisque, fatis constat, eandem non perraram fuisse inter Romanos.

Quamvis effectus, quos exculti mores, ac variæ vitæ mutationes ex iis prævenientes, in animum humanum ediderunt, emolliendo nempe asperitatem, et hominem ex statu belluis communi transferendo ad animi exercitium, per quod solum anima fruitur, multum ad humanum genus elevandum conferant ; attamen, si consideremus tot tantosque appetitus naturæ minime consentaneos ex hoc fonte oriri, et morborum cohortem exinde provenire, confitendum est, effectus, quos edidit in corpus et animum valde discrepare ; atque haud parum dubito, utrum humanæ genti plus contingat felicitatis nunc, quam olim, quum vitam transiverunt sicuti pecora legibus naturæ tantum obedientia.

Dum homo simplex rudisque vivebat, animo et corpore luxuriæ ac intemperantia non pravatis, verisimile est, eum ab hoc aliisque morbis chronicis omnino immunem fuisse ; verum simul ac luxus

cum caterva malorum, quæ istum nunquam non comitantur, ingruerunt; ubi pro labore desidia, pro victu tenui et simplice epulis lautioribus homines vitam contriverunt; simul cum moribus corporis habitus immutatus fuit. Atque ab hac causa multi mortales, quibus profecto corpus voluptati, anima oneri, fuit, novos falsosque appetitus acquisiverunt, quibus contra naturam obtemperantes mala sibi adduxerunt, atque hæreditatem perpetuam miseris posteris tradiderunt. Hinc, ut mea fert opinio, non solum podagra, sed omnes fere morbi chronici originem suam duxerunt.

Ad hanc confirmandam opinionem non alienum erit adnotare, podagram nunquam vel saltem per raro incultos homines invadere. "I have heard," inquit Ruschius, "of two or three cases of the Gout among the Indians, but it was only among those who had learned the use of rum from the white people *."—"The Laplanders," ait etiam Smel-

* Inquiry into the Natural History of Medicine among the Indians.

Smelleius, “ drink water or animal oils, but never taste bread or salt. They live in a pure air, and have sufficient exercise. Their constitutions are attempered to the coldness of the climate, and they are remarkable for vigour and longevity. The Gout, the Stone, the Rheumatism, and many other diseases which torture the luxurious in milder climates, are unknown to them *.”——

Viros quoque labore continuo occupatos, qui vitam parce ac duriter agunt, hic morbus rarissime vexat ; dum divites, qui voluptati tantum parent, quique intemperantiæ magisquam corporis sanitati student, ferme nunquam non cruciantur.

Tempore Hippocratis hicce morbus, si ex comparatione loqui liceat, haud valde frequens fuit : Sexcentis autem annis postea, quum luxus maxime vigeat, magnopere prevaluit ; quod quidem Galenus atque Seneca jure intemperantiæ ac desidii, quæ eo tempore maxime regnabant, attribuerunt.

Homo

* Philosophy of Natural History.

Homo revera minus temperate vivendo mala fere omnia chronica sibi intulit, et ob intemperantiam quam magnas dat pœnas! Prima ætate luxu atque voluptatibus diffluens, immemor heu! quot quantaque mala soluti mores secum afferant, carpendo voluptatem, quæ natura semper caduca est, sanitatem perdit, juventute fenescit, atque maturo ævo lecto affixus, haud satis valet, ex dolore vel rigiditate, membra ea movere, quæ natura ad eum sustinendum designaverat.

Morbus hic plerumque hæreditarius est, atque definitio illustrissimi Culleni, licet aliquid objici possit, tamen ad morbum dignoscendum satis accurata est. Hoc modo definitur.

“ Morbus hæreditarius, oriens sine causâ externa evidente, sed præeunte plerumque ventriculi affectione insolita; pyrexia; dolor ad articulum, et plerumque pedis pollicis, certe pedum et manuum juncturis, potissimum infestus; per intervalla revertens,

vertens, et sæpe cum ventriculi, vel aliarum internarum partium affectionibus alternans."

Primo ab Hippocrate notatum fuit, podagram fere tempore verno ac autumnali maxime ingruere. "Podagricæ affectiones," inquit ille," vere et autumnò ut plurimum moventur;" atque hanc observationem scriptores ferme omnes ab ejus tempore confirmaverunt. Sed sub Januarii finem et Februarii initium est tempus maxime ab arthriticis timendum, nam per hoc tempus podagra præsertim invadere solet.

Illi maxime podagra plectuntur, quibus temperamentum cholericò sanguineum est, et quorum corpus sanguine nimis abundat; hi quoque, qui capite magno instruuntur, atque magna corporis firmitate pollent, ejus tentationibus valde obnoxii sunt; et denique, secundum Sydenhamum aliosque auctores, ii, qui ingenii vigore gaudent, magis insipientibus periclitantur.

Quamquam

Quamquam neutri sexui parcat, attamen multo frequentius virilem quam muliebrem, atque ex sexu sequiori eas præcipue, quæ vitam otiose ac nimis licenter tractârunt, corripit. Observatio notatu digna a multis medicis facta fuit, foeminas scilicet ex stirpe arthritica natas affectionibus nephriticis, et prolem masculinam ejusdem stirpis podagricis magis patere.

Eunuchos, nisi nimis laute degant, atque habitus valde plethorici sint, ab hoc morbo securos esse fertur. Pauperes etiam rarius tali morbo vexantur; quippe quia labor assiduus, et modus recte ac temperate vivendi, quibus uti coguntur magna ex parte sanitatem corporis atque animi conservant, et haudquaquam ad hunc morbum alendum conferunt. Aliquando tamen humiles casus intervifit, plerumque autem ædes divitum frequentat, qua de causa Morbus Dominorum appellata est; nec non ob dolorem sævissimum quicum semper consociatur, nomen, Dominus Morborum, eidem attributum est.

Rarius ante annum trigessimum quintum occupat, interdum tamen multo citius adoritur. Ego-
met ipse, antequam annum viceffimum secundum
compleveram, tentationem ejus expertus fui. At-
que juvenis mihi bene notus, et omni fide dignus,
qui nunc in hac alma academia ad rei medicæ stu-
dia incumbit, cujus vita fatis sobria ac temperata
semper fuit, me certiolem facit, se accessu ejusdem
anno undevigesimo ætatis tentatum esse. Monu-
menta revera medicorum præbent exempla, ubi e-
tiam infantes corripuit; sed hæc exempla perrara
sunt, certumque est, eos ac impuberes haud sæpe
ita vexari. Ejus impetus multo plus doloris exci-
tant, atque temporibus magis certis redire solent,
cum in juventute exercuit, quam cum ad senectū-
tem usque latuit.

Notatum est a Gregorio, patre filii ipso dignis-
simo, huncce morbum, si mature admodum in vita
invaserit, circa ætatis annum quinquagesimum ali-
quando decedere *. Utinam quidem hæc obser-

B

vatio

* *Vide* Elements of the Practice of Physic, by John
Gregory.

vatio vera esset ; namque postquam hic morbus semel atque iterum vexavit, maxime timendum est ut unquam prorsus cessaret.

Podagram diviserunt scriptores medici in regularem atque irregularem ; hanc celeberrimus Cullenus iterumque in tres varietates divisit, atonicam nempe, retrogradam, et aberrantem. De his singillatim tractare in animo est.

DE PODAGRA REGULARI.

His verbis a Culleno definitur :—“ Podagra cum inflammatione artuum satis vehementi, per aliquot dies persistente, et paulatim cum tumore, pruritu, et desquamatione partis, recedente.”

Nonnunquam ex improvviso adoritur, nullis indicibus prægressis, at plerumque affectiones multæ totius systematis, præsertim ventriculi, inter quem aliasque

liaſque corporis partes mirus intercedit nexus, acceſſum ejus per aliquot dies vel etiam hebdomadas prægrediuntur.

Signa, quæ ejus acceſſionem denunciant, ſunt plerumque cibi faſtidium, alvus aſtriſta, ventris inflatio, aliæque dyſpepſiæ notæ, cum laſſitudine atque animi demiffione; frigus crurum ac pedum inſolitum ſimul cum horum ſudoris priſtini ſuppreſſione; inferiorum membrorum torpor cum tali ſenſu qualis ex ſpina illa pungente, aut aqua frigida per eadem fluente, oriatur, alternans; nec non muſculi crurum crebro contrahuntur; atque venæ ibidem more inſolito turgescunt.

Hæc ſigna interdum adſunt per aliquot dies priuſquam paroxyſmus propria forma invaſerit; ſed pridie ante acceſſum ventriculus miram ſubit mutationem; namque vice anorexiæ qua huc uſque homo laboraverat, cibi appetentia non ſolum non deficit, ſed etiam præter naturam augetur. Rebus ita ſe habentibus, ſe revaleſcere credit, atque tem-

pore usitato it cubitum, sperans, quando ex lecto mane surrexerit, bene valeturum esse. Antequam vero nox tota elapsa fuerit, spes eum omnino fallit; nam circa mediam noctem, aut fere circiter horam secundam vel tertiam matutinam, dolore sævissimo, in aliqua pedis parte, plerumque pedis pollice, quem mox excipiunt horror atque alia febris indicia, subito expergiscitur.

Articulum pollicis pedis plerumque primum addoritur, sed exempla extant, ubi genua, atque carpus ac manus, nulla pedum affectione aut prægrediente aut comitante, primo tentantur.

Primo accessu dolor non valde acutus est, sed gradatim augefcit ad vesperam usque, quando adeo vehemens fit, ut eum vix æger tolerare possit. In hoc statu, cruciatu summo afflictus, dolore tali ardet, qualis vix aut ne vix quidem vel verbis describi vel mente concipi potest; nunc artubus vi, quasi cuneo, divulsis, nunc quasi canis morfibus laceratis, vel tanquam aqua fervente inter juncturas affusa

affusa cruciatis, miserandus æger per viginti quatuor horas vexatur ; ubi dolore diminui incipiente, atque leni sudore per totum corpus, præsertim per partes dolentes, quæ nunc rubræ et tumidæ videntur, erumpente, aliquid levaminis accipit. Mitigatur nunc, at non penitus definit dolor, qui de die in diem sub vesperam ingravescit, et non ante diluculum remittit.

Dolor pedem alterum solummodo primum urget, vero, paucos post dies, ad alterum migrat, ubi paululum commoratus ad priorem iterum redit, et hoc modo utrosque vicissim infestat per aliquod tempus. Aliquando etiam, licet perraro, ambos simul invadit. Sedem autem suam non solum ab uno ad alterum pedem mutat, sed frequenter ad alia membra, *e. g.* genua vel carpos, atque non tantum varia adoritur membra, at insuper si æger infirmus et ætate provectus sit, et podagra sæpe laboraverit, partes ad vitam multo magis necessarias petit.

Durante

Durante paroxysmo cibi appetitus vel penitus deficit, vel multum imminuitur, et frigus, una cum gravitate quadam aut molestia partium doloris expertium, totum corpus invadit. Alvus maxima ex parte per totum morbi decursum adstricta est, et urina colorata ac parca, atque sub finem sedimentum crassum fusci coloris deponit. Hoc sedimentum observare arthriticis haud injucundum est; quia plerique id crisin morbi esse putant, atque revera haud sine causa, nam simul ac appareat, morbus mitigatur, et brevi postea prorsus discedit.

Paroxysmo abeunte pes admodum prurit, praefertim inter digitos, et mox epidermis deglubitur, atque partes ex inflammatione adeo infirmæ sunt, ut æger vix per aliquot dies, vel si paroxysmus valde gravis fuerit, per hebdomadas aut menses ambulare valeat.

Confecto paroxysmo, cibi desiderium cum corporis robore redit; homo valetudine meliore fruitur,

tur, et multis morbis quibus antea obnoxius erat, vacat : vires etiam novas tam animi quam corporis acquirit.

In hoc morbo non corpus solummodo petitur ; mens etiam angore afficitur. Durante paroxysmo ægrotus apprimè fagax, sed excors meticulosusque evadit ; atque, quamvis lepidus et placidus fuerit in valetudine secunda, nunc animo commotior fit. Si etiam quam leniter spiret ventus, aut sonus quantuluscunque fiat, statim exæstuat ira, vel morosus fit. Hoc præcipue notavit Sydenhamus, qui dicit, singulos paroxysmos iræ æque ac podagræ jure appellari posse,

Inflammatiō, quæ hunc morbum comitatur, terminatione valde differt ab ea, quæ inflammationem communem concludit. Illam resolutio, suppuratio, atque gangrena plerumque finiunt ; hæc autem in suppurationem et gangrenam nunquam abit, sed in resolutionem, membrorum rigiditatem, et musculorum tabem, his scilicet in paralyfin reductis,

ductis, sæpius desinit. Atque etiam in quibusdam, qui pluribus annis podagra laboravere, concretiones cretaceæ dictæ, quarum natura male vel non omnino intelligitur, inter articulos formantur.

Tempus per quod paroxysmus perfectus, qui constat ex multis minoribus jam descriptis, durat, secundum ætatem et robur ægroti, atque impetuum numerum, quos antea sustinuerit, variatur. Primo, atque in corporibus aliter sanis, et ætate florente, crebro cursum absolvit in dierum quatuordecem spatio, atque interdum etiam non tam longum tempus perdurat; in infirmis autem et senioribus, atque speciatim in illis, qui podagra sæpissime laboraverunt, in tempus ita longum excurrit, ut a morbo nunquam, nisi brevi spatio in æstate, dum cælum est calidum ac sudum, prorsus vacui sint. Plerumque quo vehementior est dolor, eo brevior est paroxysmus, eique tardius alter succedet.

Intervallum a primo ad secundum impetum admodum variat. Nonnulli quidem intercapedine plures per annos fruuntur; aliquando nempe ab ejus aggressibus per duos, tres, quatuor, aut septem annos immunes sunt; sed fere post unam accessionem quotannis ægrotant. Accessibus sæpe repetitis, intervallum admodum contrahitur: Ille, qui olim non nisi unicum paroxysmum in anno passus est, nunc singulis annis bis, vere scilicet et autumno, infestatur, atque tandem ab cruciatibus ejus vix unquam omnino liber est.

Ex supra dictis liquet, affectionem articulorum inflammatoriam, propriæ diatheseos effectum, podagram regularem præcipue notare; at ubi artus vel minime vel non omnino vexantur, atque ventriculus aut aliæ partes internæ laborant, tunc podagra irregularis nominatur, cujus tres varietates a Cullenno notatæ sunt.

DE PODAGRA ATONICA.

“ Podagra cum ventriculi vel alius partis internæ atonia, et vel sine expectata aut solita artuum inflammatione, vel cum doloribus artuum lenibus tantum et fugacibus, et cum dyspepsia vel aliis atoniæ symptomatis, subito sæpe alternantibus.”

Huic definitioni nihil objici possit, si additum esset, in aliquo, qui antea podagra laboraverat, vel in quo dispositio ad podagram prævalet; quippe signa in hac definitione notata oriantur a dyspepsia idiopathica, quam hæc podagræ forma adeo refert, ut summa circumspeditione in diagnosi uti oporteat, ne temere credentes illam esse podagram talia remedia ad eandem revocandam adhibeamus, qualia dyspepsiæ nocerent.

Signa

Signa hujus varietatis admodum inter se differunt pro partibus nimirum quæ infestantur. Si ventriculus afficiatur, et quod sæpius accidit, signa sunt dolores ejusdem, lassitudo et animæ demissio, anorexia, ructus acidi, nausea, vomitus, aliaque dyspepsiæ indicia, nec non dolores spasmi-que trunci et extremitatum superiorum, quæ omnia sæpe expulsionem flatus e stomacho levantur. Alvus plerumque astricta est, interdum tamen diarrhœa cum torminibus urget, choleramque etiam semel adesse vidi. Hæc signa animus mæstus, meticulosus, spe dejectus, qualis existat in hypochondriaci fere comitatur. Si viscera thoracis occupaverit, signa haud minus molesta et multo periculosa oriuntur: Si cor adoriatur, palpitationem atque animæ defectionem; si pulmones, asthma vel dyspnœam; et si caput, cephalalgiam, vertiginem, apoplexiam, aut paralyfin, incitat.

DE PODAGRA RETROGRADA.

“ Podagra cum inflammatione artuum subito recedente, et ventriculi vel alius partis internæ atonia mox infecuta.”

Hæc varietas facile dignosci possit; nam in hac forma podagra artus primum occupat, sed, his subito relictis, partem aliquam internam petit. Ad ventriculum plerumque migrat, ubi effectus ejus adeo vehementes sunt, ut interdum mortem subitam inferat. Hæc vulgo podagra in stomacho nominatur. Hanc anxietas, nausea, vomitus, atque dolor vehementissimus comitantur.

Quamvis aliquot exempla prolata fuerint, ubi podagra retrograda ventriculo inflammationem intulerat,

tulerat, tamen multo sæpius, secundum Gregorium eruditum, affectiones, quas ea ibi excitat, sunt magis naturæ spasmodicæ cum atonia, quam inflammatoriæ. Atque revera si animum advertamus ad remedia, quæ in hac varietate maxime profunt, tonica scilicet et stimulantia, huic opinioni non possumus non favere.

Si pulmones occupârit, asthma, si cor, syncopen inducit.

Si caput invaserit, in apoplexiam sæpius definit, atque ejus effectus periculo admodum pleni et fere lethales sunt. Periculum multo magis imminet, et mors citius apoplexiæ ab hac causa ortæ succedit, quam ab plerisque quæ eam excitant.

DE PODAGRA ABERRANTE.

“ Podagra cum partis internæ inflammatione, vel non prægressa, vel prægressa, et subito recedente, inflammatione artuum.”

Podagra sub hac forma quam rarissime invadit, adeo ut Cullenus, qui tamdiu medicinam exercuit, nunquam exemplum ejus viderit, et unum solummodo Gregorio præclaro occurrit.

Hæc varietas oriri videtur ab inflammatione, quæ artus aut leniter aut non omnino occupat, sed partem aliquam internam vexat. Huic metastasi, secundum auctores, maxime obnoxii sunt pulmones, in quibus pneumoniam incitat,

Cullenus observat, affectionem vesicæ urinariæ

cer.

cervicis, quæ dysuriam et catarrhum vesicæ sæpe excitat, et affectionem intestini recti, cum dolore in eodem, atque aliquando cum tumoribus hæmorrhoidalibus stipatam, alternare cum affectionibus artuum inflammatoriis; admodum vero dubitat, utrum hæc ad podagram retrogradam, an ad hanc speciem referri debeant. Rem sane hanc in medio relinquere placet.

CAUSÆ PRÆDISPONENTES.

Ad hoc genus pertinent corpus atque caput magnum, temperamentum cholericum sanguineum, habitus plenior et crassior, ætas provectior, victus lautior, vinolentia, vita otiosa et sedentaria, atque nimia venus, præsertim si præmatura fuerit. Ex his quædam et morbum excitant et proclivitatem ad eum præstant. Sed labem hæreditariam, a parentibus ad prolem suam traditam, considerare licet causam esse,

esse, quæ proclivitatem ad hunc morbum præcipue omnium facit.

Quo modo morbus a parentibus ad liberos transmittatur, et qua origine nascatur, five ex propria corporis conformatione, qua liberi parentes suos referunt, ideoque mala eorum hæreditate possident, an ex quodam alio, explicare admodum difficile est. Hunc igitur effectum, ut multas humani corporis actiones, quas in statu scientiæ nostræ præfenti exponere non possumus, ad legem naturæ primariam referre necesse est.

A quibusdam auctoribus profecto negatur, hunc morbum hæreditarium esse. Inter hos præcipuum locum tenet ingeniosissimus Cadoganus, qui omnibus viribus proclivitati hæreditariæ obstitit; sed uti nunc dierum fere omnes inter medicos podagram esse hæreditariam consentitur, non operæ pretium est argumenta refellere, quorum validitas non rebus sed auctoris ingenio nititur.

CAUSÆ EXCITANTES.

Hæ a Culleno in duo genera dividuntur; in has nempe, quæ corpus plenius reddunt, et in illas, quæ corpori jam pleniori debilitatem inducunt.

Causæ, quæ ad effectum priorem conferunt, sunt victus opiparus, vini aliorumque liquorum fortiorum perpotatio, vita otiosa et sedentaria, atque halitus cutis, vel aliæ exinanitiones solitæ subito cohibita.

Illæ, quæ ad secundum conducunt, sunt venus præmatura et immodica, potatio largior, ingluvies frequens, condimentorum usus nimius, attentio intenta, seu ad negotium seu ad literarum studia, pervigilium, evacuationes profusæ, derelictio exercitii vel laboris soliti, mutatio subita a plena ad parcam

diætam, ufus frequentior acidorum vel accefcentium, atque denique animi affectus deprimentes, præcipue vexatio aut mæror. Ira etiam permagna nonnunquam de repente podagram excitat in illis, qui sæpiſſime illa laborârunt. Hinc adagium, “ Bacchus pater, Venus mater, Ira obſtetrix Arthritidis.” Affectiones item animi vehementes aliquando ejufdem acceſſum pellunt.

Nonnullæ ex his cauſis directò in corpus agere videntur; aliæ autem non ita, quippe quæ ventriculi atoniam primo inducant, unde eadem ad reliquas corporis partes impertitur.

Præter cauſas ſupra dictas, exercitatio membrorum vehemens, frigus pedibus admotum, aut injuria aliqua illis oblata, præſertim in illis, quibus proclivitas fit, sæpiſſime podagram concitat. Quis podagricus ignorat quot mala calceamina conſtricta pedibus inferant? Quibus nihil certius podagræ impetum arceſſit.

DIAG.

DIAGNOSIS.

Non multi sunt morbi, quos podagra refert; hi autem sæpe formas adeo similes induunt, ut prudentia in diagnosi formanda opus sit. Rheumatismus regularem ejus formam maxime simulat, et frequenter medico difficile est unum ab altero morbo dignoscere. Attamen signis, quæ accessum prægressa sunt, atque ægrotantis corpore perpen-
fis, una cum attentione ad res sequentes, diagnosis satis accurata formari possit. Podagra plerumque vexat homines, qui annis graves sunt, articulos minores occupat, et signa dyspepsiæ fere eam præ-
grediuntur; rheumatismus contra ætate florente adoritur, articulos majores præcipue invadit, et nunquam vel saltem perraro, dyspepsiæ indicia accessum ejus præeunt. Podagræ sexus virilis, rheumatismo, muliebris magis patet. Causæ, quæ po-

dagram concitant, frequenter tarde ac paulatim, illæ, quæ rheumatismum incitant, sæpius cito et derepente agunt, atque explorari possunt. Dolores, qui podagram comitantur, plerumque articulo cui infideant, per aliquod tempus hærent, et frequenter, calore admoto, mitigantur; qui vero rheumatismum comitantur, sæpius a parte primo affecta ad alteras subito migrant, et non ligamenta articulorum tantum, sed etiam musculos ipsos, eorumque aponeuroses occupat, atque calore adaugentur. In podagra insuper pars dolens magis tumida, rubra atque splendens apparet, quam in rheumatismo. Sed præcipue, si æger a parentibus podagrosis originem duxerit, et si dyspepsiæ notæ ante accessum adfuerint, tunc licebit colligere, morbum, quo laborat, podagram esse.

Quæcunque difficultas nobis in formanda diagnosi in podagra regulari obstet, varia signa, quæ in formis ejus irregularibus oriuntur, multo plus difficultatis habent, et maximam attentionem ad naturam eorum penitus cognoscendam postulant.

Atten-

Attentio ad res, quæ impetum prægressæ sunt, atque cognitio corporis habitus, morborumque, quibus antea obnoxium fuerit, erunt nobis optimus et certissimus, si non solus index.

PROGNOSIS.

Podagra velut morbus insanabilis et medicorum opprobrium semper habita, præsagium nunquam faustum fuit, et revera maxima ex parte talis evadit. Nam, quamvis in junioribus, et in primis accessibus, non multum periculi capiti instat; tamen impetibus ejus sæpe repetitis, tandem sub formis irregularibus invadit, quarum in singulis vita in maximo discrimine est. Si extremitates tantum occupaverit, ægroto juveni atque non infirmo, sperandum est, illum convaleturum esse; attamen si, extremitatibus prætermisiss, organo aliquo vitali infideat, atque præsertim si æger infirmus atque senio confectus sit, et hoc morbo sæpe laboraverit, nulla

nulla vel quidem minima spes affulget ; tum enim æger in præcipiti versatur. Denique, quo magis ad formam regularem appropinquat, eo minus periculi est.

QUÆDAM DE MORBI NATURA.

Opiniones varias, quæ ad naturam vel causam proximam hujusce morbi exponendam prolatæ fuerunt, non est in animo perscrutari ; enimvero ne una quidem ex illis, ut mea fert opinio, vel ejusdem naturæ vel signorum variorum, quæ in eo oriuntur explicationem omni ex parte certam præbet.

Res ab omnibus medicis observata, et certe notatu digna, est nexus, qui inter nephritidem calculosam et podagram intercedit. Vinculo ita arcto quidem junguntur, ut frequenter, quum arthriticus a podagra immunis sit, nephritide laboret ; et
vice

vice verſâ. Ab hac aliisque rebus, opinio, utroſque morbos ab eadem cauſa pendere, nata fuit, et hypotheſis hinc formata, quæ (ut ejus auctor ingenioſiſſimus exiſtimat) omnia hujus morbi phænomena explicare valet. Utroſque ſcilicet pendere ab acido peculiari, lithico dicto, opinatur *. Hanc vero opinionem, cum nunquam certe probatum fit, hocce acidum, niſi in nonnullis concretionibus calculoſis, exiſtere, et cum hoc, etiamſi exiſterit, me judice, explicationem ſatis planam reddere non poſſit, ſilentio præterire conſilium eſt.

Aliquid nocivi in podagræ paroxyſmo ex corpore expelli, miræ mutationes, quas corpus ante et poſt acceſſum ſubit, plane oſtendunt.

Mutatio in melius, quæ, paroxyſmo finito, ſubſequitur, ſecundum opinionem Gregorii, indicat, hunc morbum non eſſe nervoſi generis; quippe morbi omnes nervoſi dicti corpus admodum debilitant,

* *Vide* A Treatiſe upon Gravel and Gout, by Murray Forbes, edit. 1793.

tant, adeo ut homo raro aut nunquam valetudinem pristinam recuperet ; quod quidem in podagra haud fieri solet.

Verisimillimum est, ut idem professor observat, aliquid in sexu virili corpus ad hunc morbum opportunius reddere, eodem modo ac aliquid sexui sequiori proprium proclivitatem in hysteriam facit. Uterque sexus et podagræ et hysteriæ obnoxius est ; ex sequiori autem eas præcipue podagra infestat, quarum habitus corporis ad illum sexus alterius appropinquat, atque ex virili, hysteria eos tantum vel saltem frequentius vexat, qui valde irritabiles sunt, et quorum habitus muliebrem simulat. Sed qualis sit hæcce proprietas, atque unde ea, nec non certi reditus, subitaque morbi transitio ex hac ad illam partem pendeant, prorsus ignoratur, ideoque ignorantiam veræ morbi naturæ profiteri malo, quam commenta inutilia excogitare.

CURATIO

CURATIO.

Licet vero certam hujus morbi naturam ignoremus, atque varia, quæ in eo oriuntur, phænomena explicare nequeamus; veruntamen, attentione ad juvantia ac lædētia, et ad causas remotiores adhibita, istum, si non prorsus arcere, tamen accessiones ejus multo minus frequentiores reddere possimus. In hoc morbo nihil vel minimum duntaxat in paroxysmis fieri potest; medicus tantummodo naturæ minister est. Quicquid agendum, id vel antequam morbus accesserit, vel in intervallis fieri debet; certusque sum si homines in juventute sanitati magis studerent, atque sobrie ac temperate degerent, hunc morbum illos rarius vexaturum esse. Dolendum autem est, paucos esse homines prima ætate tanta animi constantia præditos, ut ullam rationem, quæ ad sanitatem conducat, si

E

modo

modo voluptates aut appetitus suos adverteretur, per aliquod tempus diligentius persequantur. “*Temeritas,*” bene observat Cicero, “*est florentis ætatis ; prudentia senectutis.*” Illi tamen qui tali constantia feliciter donati sunt, atque mature in vita, quum corpus, nondum intemperantia fractum, vigore gaudet, temperanter ac modice vivunt, animo et corpore sano, quod est optimum Dei donum, atque temperantiæ optimum præmium, ad senectutem usque fruuntur.

Ad hunc morbum præcavendum, exercitium crebrum et modicum, victus tenuis, atque ab omnibus condimentis liquoribusque fortioribus abstinentia optime conferunt. Ut hæc autem prospere succedant, opus est ut mature incepta atque constanter servata sint.

“*Principiis obsta, sero medicina paratur,*

“*Cum mala per longas invaluere moras.*”

Cum exercitatio et temperantia ad hunc morbum arcendum maxime auxiliéntur, de his pauca nunc dicere oportet.

DE EXERCITATIONE.

Satis constat sanguinis plenitudinem atque ventriculi debilitatem hunc morbum fere præire, et in eodem plerumque adeste; consilium primum igitur est his occurrere, atque ad hunc finem nihil magis valet quam exercitatio idonea, utpote quæ vires ventriculi et canalisi alimentarii robores, cibi digestionem adjuvet, atque fordes in iisdem accumulari non sinat, et eodem tempore secretiones omnes promovendo plenitudini occurrat. Ambulatio sub dio, me iudice, magis ad sanitatem tuendam confert, quam quævis exercitatio, ideoque equitationi vel gestationi cujuscunque generis anteposenda est. Hanc tamen, aut exercitationem ullius generis,

nunquam immodicam, sed semper citra lassitudinem, esse oportet.

DE TEMPERANTIA.

Quod ad temperantiam attinet, magna quidem prudentia in victus ratione adhiberi debet; etenim nimia quantitas et cibi prava qualitas, necnon liquores fortiores æque ventriculo nocent; omnia igitur, quæ stomachum nimis onerant, vel plus justo stimulant, et ab eo non facile coquuntur, sedulo evitanda sunt. Quippe talia non solum ventriculo nocent, sed etiam plenitudini corporis favent.

Robustis et junioribus victus tenuis; infirmis atque senioribus victus lautior maxime convenit. Illis fruges terræ, lac atque aqua erunt optima diæta; his autem, qui victu opiparo usi sunt, et qui iterum atque iterum podagra laboraverunt, tali abstinencia

abſtinentia haudquaquam opus eſt ; ſiquidem ea noceret magis quam prodeſſet. His proſecto carnem atque vinum impune ſumere licet. Hoc perpetuo in animo teneri oportet, diætæ mutationem nunquam ſubitam fore ; aliquid conſuetudini ſemper dandum eſt,

Cum podagra circiter tempus hiemale, ubi cæli temperies maxime variatur, homines hac regione maxime vexet, et cum experientia doceat “ varios morbos tempore hiemali graſſantes, et nullis fere remediis cedentes, veniente æſtate facile ſanari *,” migratio ſub brumam ab hoc nubilo atque variabili in benignius cælum arthriticis gratum remedium præſtat. Hi igitur, quibus rerum ſuppetit uſus, ab cæli mutatione magnum fructum accipere queunt.

Omnes arthricos, qui ſanitati ſuæ ſtudeant, attentionem ad veſtitum maximam adhibere decet, quia, ut hic morbus arceatur, corpus atque præfertim

* Gregory, de Morbis Cæli Mutatione Medendis.

fertim pedes contra frigus defendere maximi momenti est. Quodcunque etiam pedes irritare possit, evitari oportet, ideoque calceamenta constricta cavere necesse est.

Paroxyfmi dolorem mitigare, atque vim corporis, si abnormis fit, reprimere, præcipue omnium convenit. Atque ad hoc ipsum efficiendum medici plerumque sanguinis detractione, et generali et topica, alvi purgatione, medicamentis fudorificis, atque opio utuntur. Sed utrum talis curatio innoxia fit, admodum dubito. Sydenhamus, observator apprime sagax, et ex propria experientia judicare optime idoneus, dolorem velut remedium a natura propositum ratus, ulla remedia ad paroxyfmi levandum adhiberi vetat. Interdum tamen, ubi æger juvenis et plethoricus est, opus sit remediis uti; at quam rarissime utenda sunt; et nunquam nisi necessitas admodum urgeat, ad hæc confugiendum. Æger ab eorum usu levamen doloris per breve quoddam tempus forsitan accipiat, ad id non sine summo periculo; mox enim malum majore

jore cum violentia redit ; aut partes magis vitales fortasse invadit. Van Swieten, qui hoc bene admonet, “ magna prudentia opus esse, ut tuto leniri possint podagræ symptomata,” semper audire juvabit.

Calor parti dolenti rite admotus, tutum omnino et jucundum remedium, maximum levamen affert ; huc accedere debet idonea ratio victus ; omnibus insuper, quæ vel animum vel corpus irritare possint, sedulo evitatis.

Diæta tenuis junioribus, et qui rarius morbo laboraverunt ; senioribus autem, et qui sæpenu-mero infestati sunt, diæta magis generosa convenit.

Quamvis medicamenta inter paroxysmi initium noceant, attamen sub finem, ubi homo vigilantia et jactatione fatigatus fuerit, anodyna utiliter dari possunt.

Paroxysmo

Paroxyfmo demum finito ad vires reftituendas maxime proficit exercitium modicum, ac fi rigiditas fit, fricatio per ftrigilem haud parum juvabit.

Quod fupra dictum eft ad podagram regularem præfertim attinet, fed cum morbus inveteratus fuerit, atque fub formis irregularibus feſe oftenderit, remedia potentiffima adhiberi debentur. In varietatibus hujus morbi irregularibus, hoc præcipue agendum eft, ut malum ab aliquo organo, cui inſiderit, ad pedes revocetur, et cum in fingulis earum paroxyfmis vita in maximo discrimine verſetur, ad remedia valentiffima quam citiffime confugere oportet.

In retrocedente vel atonica, fi ventriculum occupaverit, quod sæpius accidit, ftimulantia, tonica, atque antifpaſmodica, dummodo prudenter adhibeantur, sæpe multum juvant. Ex his vina fortiora, præfertim id quod *Madeira* nominatur, ſpiritus ſtillatii, aromatica, vel per ſe vel cum opio juncta,

juncta, camphora, æther, atque opium præcipue profunt. Calor regioni epigastricæ atque epispastica vel sinapismi extremitatibus admoveantur oportet.

Cum pulmones vexantur, antispasmodica, imprimis opium atque æther, necnon verifactoria, et ad pectus et extremitates applicata, maximæ utilitatis sunt.

Si caput tentetur, tantum imminet periculum, ut vix aut ne vix quidem ulla salutis spes supersit; frigida mors instat, et, ne hæc animam ab corpore cito seducat, præsidium quamprimum ab epispasticis vel rubefacientibus capiti atque extremitatibus admotis, et ab ammonia, aliisque stimulantibus in ventriculum ingestis, petendum est. Magna sanguinis quantitate caput versus acta, an detractio ejusdem vel per hirudines temporibus impositas, vel ex vena jugulari incisa, præscribenda?

Ut in podagra aberrante affectiones naturæ inflammatoriæ sunt, omnibus, quæ inflammationem summovere, aut eidem ob stare possunt, diligentius uti oportet. Qua de causa sanguinis missio, vesicatoria, atque regimen antiphlogisticum dictum optime conveniunt.

Denique illud solummodo addere lubet, quod ii, quibus proclivitas in podagram insit, corpora sua in adolescentia curare debent; quando enim malum hocce frequentius invaserit, vix aut ne vix quidem expelli potest. Ovidius profecto haud temere canit,

Solvere nodosam nescit medicina podagram.

F I N I S.

CORRIGENDA.

- P. 2. l. 19. *pro* vero,   *lege* vera.
— 8. — 16. — casus,   — casus.
— 15. — 4. — petitur,   — patitur.
— 16. — 11. — quatuordecem,   — quatuordecim.
[— 42. — 5. — antiphlogiftium, — antiphlogifticum.

